

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
 Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
 Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
 Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
 nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
 čaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta
 Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
 mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 68

Maribor, sredo, dne 25. avgusta 1937

Leto XII

Sijajna manifestacija socialistične misli v Celju

Potek konference poverjenikov in sodelavcev „Delavske Politike“

V Celju se je vršil preteklo nedeljo, dne 22. t. m. sestanek poverjenikov in sodelavcev naše »Delavske Politike«, ki je bil tako po svoji udeležbi, kakor tudi po svojem poteku ena najsijajnejših manifestacij socialistične misli in duhovne povezanosti naših vrst. Na sestanku so bili zastopani poverjeniki in sodelavci iz vseh večjih industrijskih krajev Slovenije, pa tudi iz podeželja. — Navzočnost predstavnikov socialistov z juga, ss.: dr. Živka Topalovića iz Beograda in Pfeiferja ter Kmeta iz Zagreba, je bila naša ponoven dokaz zato, da obstoje najožji duhovni stiki med socialisti z juga in severa ter res sodružno sodelovanje v vseh skupnih vprašanjih.

V Celju so bili zbrani predstavniki socialistično mislečega delavstva, čigar organ je »Delavska Politika«. — Resolucija in predlogi, ki so jih osvojili navzoči soglasno, so izraz hotenja in stremjenja našega delavstva in delovnega ljudstva v mestih in na deželi.

Na sestanku je prekipevalo navdušenje za našo skupno stvar in naše skupno delo v bodočnosti, ki bo v takem ozračju sodružne solidarnosti in bojevitosti duha gotovo rodilo še večje uspehe, kot pa smo jih imeli zaznamovati doslej.

Prisrčne ovacije, ki so jih delegati priredili ss. dr. Živku Topaloviću in Pfeiferju, so bile najboljši odgovor vsem klevetnikom, ki se že leta in leta trudijo razdvojiti socialistično misleče delavstvo s sredstvi, ki se jih reakcija običajno poslužuje pri nas in po drugod.

Naši poverjeniki in sodelavci so izpregovorili o vseh važnih političnih, socialnih in gospodarskih in kulturnih vprašanjih,

posebej še o svobodi tiska in nalogah, ki jih moramo izpolniti, da bo naša »Delavska Politika« lahko izhajala trikrat tedensko.

Resolucija in sklepi naših poverjenikov bodo našli močan odmev v javnosti, ker dokazujejo, da se socialistično misleče delavstvo zaveda svoje naloge, da v njegovih vrstah ne vlada zmeda, ampak jasnost pojmov v boju

za svobodo, demokracijo in mir

Poverjeniki in sodelavci so s tem odredili tudi pravec pisanja »Delavske Politike« za bodočnost.

Pri otvoritvi sestanka poverjenikov in sodelavcev »Delavske Politike« je iz vrst navzočih na hitrico sestavljen pevski zbor, ki ga je dirigiral s. Beutl, zapel delavski pozdrav. — Nato je s. Eržen, kot sklicatelj, pozdravil navzoče. Predlagal je v predsedstvo ss. Malovrha, župana iz Hrastnika, Klenovška, župana iz Trbovelj in Košaka, župana iz Zabukovca. Predlog je bil z velikim navdušenjem sprejet.

S preizkušnjo poverilnic sta bila poverjena ss. Bajd (Kranj) in Urlep

(Hrastnik). Za zapisnikarja pa je bil določen s. Zmago Angleitner.

Kot prvi je nato pozdravil konferenco, burno pozdravljen, s. Topalović kot sodelavec »Delavske Politike« v imenu sodrugov z juga.

Nato sta sledila referata ss. Petejana in Eržena. S. Petejan je v temeljiti razpravi očrtal vse važne pojave v našem javnem življenju in zlasti povdaril potrebo vrnitve političnih svoboščin ter uveljavljanja socialne pravičnosti. V boju za te postulate bodo socialisti sodelovali z vsemi tistimi skupinami, ki prihajajo za tako skupno delo resno v poštev. S. Eržen je razpravljal o potrebi svobode organiziranega političnega življenja, ki rodi v vseh državah, kjer postojajo najlepše uspehe, dočim ustanavljanje strank od zgoraj rodi prihovske pojbe. Omenil je tudi potrebo organizacije, ki naj bi povežala poverjenike »Delavske Politike«, da bi se lahko čim bolj uspešno organiziralo delo za njeno razširjenje.

Z največjo pažnjo so poslušali zapupniki referat s. dr. Topalovića o mednarodnem položaju, o boju demokracije za ohranitev miru in proti fašizmu, v duhu sklepov Socialistične delavske internacionale in Medna-

Sestanek poverjenikov in sodelavcev »Delavske Politike« v Celju,

izjavlja

po zaslišanju referatov o politični smeri in pisanju »Delavske Politike«:

1. Zaupniki jemljejo na znanje in odobravajo smer pisanja »Delavske Politike« z ozirom na notranji politični položaj ter gospodarske, socialne in kulturne razmere.

2. »Delavska Politika« naj v bodoče:

a) podpira politiko Socialistične delavske internacionale in Mednarodne strokovne zveze, ki sta: za mir, kolektivno organizacijo miru, pobijanje vojne nevarnosti in fašizma ter za zvezo demokratičnih in miroljubnih držav sveta;

b) teži in se bori za uvedbo najčistejše politične in socialne demokracije; zlasti za obnovitev osnovnih državljanskih pravic, svobodo političnega organiziranja in izvedbo svobodnih volitev v vsa politična zastopstva na podlagi splošne, enake, tajne in proporcionalne volilne pravice brez razlike spola;

c) podpira vsako akcijo za ureditev države na osnovi popolne svobode in lojalne demokracije s priznanjem narodnostne enakopravnosti in svobode verskega prepričanja, ki naj se zajamči z medverskim zakonom enako za vsa veroizpovedanja;

č) zahteva svobodo zborovanja in združevanja ter stavke za razredne strokovne organizacije in s tem v zvezi: izpopolnitev in izvajanje socialne zakonodaje, spremembo uredbe o minimalnih mezdah, uredbe o starostnem zavarovanju, uvedbo 40-urnega tednika, resnično zaščito delavcev in obratnih zaupnikov v podjetjih, za poljedelske delavce pa pred-

rodne strokovne zveze. Potem pa se je dotaknil vprašanja konkordata, glede katerega je naše stališče jasno in določno, da ne moremo iti niti z eno izmed obeh spornih strank, ampak zahtevamo odstavitev konkordata z dnevnega reda, da se preprečijo nesrečni verski boji v državi, verska vprašanja pa uredi po principu svobode veroizpovedanja. Ko je končal svoja izvajanja, se ploskanje ni hotelo poleči.

Izvajanja s. Pfeiferja o položaju socialistov in njihovega tiska na Hrvaškem so našla globok odmev. — Proti socialistom so predstavniki narodnega gibanja, ki kaže mnoge preočite znake razvoja v fašizmu, ti očitajo socialistom, da so vladinovci, vladinovci pa zopet, da so protidržavni. Kljub temu pa bodo hrvaški socialisti vztrajali v duhovni zajednici s socialisti v vsej državi.

Za tem je govoril o tisku s. dr. Reisman in je temeljito obdelal vprašanje svobode tiska v zvezi s sedanjim tiskovnim zakonom. Na primerih je pokazal vso škodljivost sedanjih razmer za razvoj zlasti socialističnega tiska. Dolgotrajen aplavz je dokazal, da je govornik zadel v živo.

Resolucija:

vsem zakonito ureditev delovnih odnošajev in izvedbo soc. zavarovanja; d) zahteva izvedbo volitev v vse socialno politične in delavsko varstvene zavode, ki se naj svobodno izvedejo;

e) se bori za socialne in kulturne potrebe delavske mladine, njeno vsestransko zaščito ter zaščito žen in mater;

f) podpira svobodne strokovne in kulturne organizacije ter njih socialne ali kulturne akcije, kakor tudi težnje delavskega združništva. Istotako pa tudi podpira stremljenje kmetov za doseg pravičnih cen poljskim pridelkom, kakor tudi za pravično razdelitev davčnih bremen kmetov in delavcev in neobdavčenje dohodkov, ki so za življenje nujno potrebni. Zlasti veljaj boj spekulaciji in navijanju cen v proizvodnji in trgovini, ki se je silno razpasla;

Za svobodo tiska

Tisk je največja kulturna dobrina človeštva v novi dobi. Svoje vzvišeno poslanstvo more vršiti tisk le tedaj, če je popolnoma svoboden. Svoboda tiska je predpogoj vsake demokracije. Tembolj more uveljavljati delavstvo svoje temeljne pravice, zlasti pa v naših krajih, v območju gospodarstva tujege kapitala le potom najširše svobode tiska, ki je tudi najboljša obramba pred vsakojako korupcijo.

Predlog za trikratno izhajanje »Delavske Politike«

1. Trikratno izhajanje »Delavske Politike« na teden ostane slej ko prej naš cilj, katerega hočemo doseči čim prej. V svrhu uresničitve te naše namerе hočemo izvršiti intenzivno agitacijo, da pridobimo listu novih redno plačujočih naročnikov, iztrebimo za-

Obširno je naslikal gospodarski položaj »Delavske Politike« in njen razvoj s. Jelen ter predočil možnosti za njeno razširjenje in trikratno izhajanje na teden.

Debata

Po referatih, ki so bili sprejeti z velikim odobravanjem, je predsednik konference s. Klenovšek otvoril debato, v katero so posegli naslednji sodrugi: Beutl, Tratnik, Medžeral (ki je pozdravil v imenu socialistično misleče mladine), Arh, Pliberšek, Brence, Šturm, Koradžija, Urlep, Ule, Gradišnik in drugi. Vsi omenjeni sodrugi so v debati razmotrivali, kako bi se dalo uspešno širiti »Delavsko Politiko«, da bi čimpreje prišli do trikratnega izhajanja na teden in v svojih govorih iznesli mnogo koristnih in praktičnih nasvetov. Zlasti je bilo zanimivo izvajanje s. Beutla, Šturma in Koradžije, ki so pozivali poverjenike, kakor tudi vse zaupnike socialističnega pokreta, da neumorno vršijo agitacijo za naš delavski list, ki mora postati močno orožje v boju z brezobzirnim kapitalizmom in od njega financiranim tiskom. Debata je bila ves čas stvarna in posvečena težavam, s katerimi se ima boriti delavski tisk.

g) pobija poskuse kapitalistov in njihovih strank, ki na najrazličnejše načine skušajo razbijati enotnost svobodnega delavskega strokovnega gibanja in s tem oslabiti moč in vpliv delavskega razreda, na drugi strani pa pridobiti absolutni vpliv na vodilne politike v državi. Temu namenu služijo vse žolte organizacije, med njimi zlasti sedaj: Jugoras in HRS. Zato naj varuje enotnost svobodnega delavskega strokovnega gibanja v vsej državi ter pobija vse poskuse cepljenja sil s snovanjem pokrajinskih, slovenskih in sličnih organizacij;

h) ponavlja zahtevo po delavskih predavanjih v radio in prenosu delavskih kulturnih prireditev potom radia;

i) goji stike s slovenskimi delavci v tujini in poroča o njihovem gibanju.

—:—

—:—

ostankarje in zberemo potrebni znesek za rezervni fond. Uprava naj od časa do časa obvešča poverjeniške odbore o stanju te akcije in naj ob ugodni priliki prične s trikratno izdajo brez predhodne napovedi.

Krvavi boji za Santander

nacisti še vedno napadajo

2. Do prihodnje konference moramo pridobiti zopet vsaj 1000 novih redno plačujočih naročnikov.

3. V to svrhu se naj organizirajo zopet predavanja in sestanki še v večjem številu, kakor lani.

4. Zbirko za rezervni fond za trikratno izhajanje je treba nadaljevati, da bomo dosegli vsaj Din 15.000 za stroške ob izidu tretje številke.

5. Oglasi: Poverjeniški odbori naj določijo enega sodruha, ki se bo stalno bavil z nabiranjem oglasov pri trgovcih in obrtnikih.

Za reklamne notice, ki so podvržene oglasnemu davku, se mora pobrati pristojbina naprej.

6. Posebno pažnjo naj posvetijo poverjeniški odbori iztrebljanju zastankarjev in storijo vse, da se bo naročnina pri vsakem naročniku v njihovim področju kasirala vsak mesec sproti. Prav tako naj poverjeniški odbori tudi sproti obračunajo zbrane zneske za naročnino in rezervni fond upravi lista.

Podpisniki:

1. Dr. Živko Topalović, Beograd
2. Palčič Anton, lesni delavec, Borovnica
3. Goršek Anton, delavec, Celje
4. Kač Franc, delavec, Celje
5. Kolenko Franco, delavec, Celje
6. Krk Jernej, delavec, Celje
7. Macuh Anton, delavec, Celje
8. Štante Ivan, delavec, Celje
9. Tratnik Viktor, delavec, Celje
10. Raušer Anton, rudar, Črna pri Prevaljah
11. Sekavčnik Ivan, rudar, Črna pri Prevaljah
12. Sterže Franc, rudar, Črna pri Prevaljah
13. Judec Franc, rudar, Zabukovca
14. Košak Franc, župan, Griže
15. Zupanc Ivo II., rudar, Međojnice
16. Čapelnik Joško, kovinar, Guštanj
17. Abram Alojz, steklar, Hrastnik
18. Abram Slavko, steklar, Hrastnik
19. Beutl Franc, steklar, Hrastnik
20. Haberl Adolff, steklar, Hrastnik
21. Malovrh Drago, župan, Hrastnik
22. Pfeifer Martin, steklar, Hrastnik
23. Kosmos Jože, poslovodja, Hrastnik
24. Jarc Alojz, rudar, Hrastnik
25. Knez Janko, rudar, Hrastnik
27. Kladnik Rudolf, rudar, Hrastnik
27. Urlep Gvidon, strojevodja, Hrastnik
28. Bergant Alojz, kovinar, Kamnik
29. Šturm Anton, delavec, Kamnik
30. Jenko Peter, rudar, Kočevje
31. Bajd Drago, delavec, Kranj
32. Podobnik Josip, ključavničar, Lesce
33. Zupan Ivan, delavec, Litija
34. dr. Celestin Jelenc, odvetnik, Ljubljana
35. Mlinar Ivan, uradnik, Ljubljana
36. Sedej Lojze, predsednik Strok. kom., Ljubljana
37. Angleitner Zmago, priv. nam., Maribor
38. Bibič Martin, strojevodja v p., Maribor
39. Čeh Alojz, uradnik, Maribor
40. Eržen Viktor, urednik, Maribor
41. Gregorčič Fanči, priv. nam., Maribor
42. Jelen Adolff, novinar, Maribor
43. Kokol Stanko, tkalec, Maribor
44. Lorger Simon, žel. v pok., Maribor
45. Medjeral Mato, delavec, Maribor
46. Petijan Josip, uradnik, Maribor
47. dr. Avgust Reisman, odvetnik, Maribor
48. Ternovšek Ivan, grafičar, Maribor
49. Koren Franjo, poslovodja, Maribor
50. Korajžija Maks, delavec, Studenci pri Mariboru
51. Gradišnik Simon, kovač, Pobrežje pri Mariboru
52. Auer Oto, ključavničar, Tezno pri Mariboru
53. Mezgol Filip, delavec, Radvanje pri Mariboru

Na severnem španskem bojišču v baskiški pokrajini se vodijo krvavi boji za posest Santandra že tri tedne. Nacistična ofenziva je pričela na jugu baskiške pokrajine, na mestu, kjer se je zjedala fronta v samo burgoško pokrajino.

Vladina poročila brez ovinkov priznavajo napredovanje nacistov, ki so se približali na okoli 50 km oddaljenosti v zračni črti Santan-

Razburjenje radi torpediranj v Sredozemskem morju

Mnogo večjo pažnjo, kot dogodkom na španskih bojiščih posveča evropska javnost torpediranj trgovskih ladij pred Dardanelami.

Koncem preteklega tedna je bila torpedirana v turških vodah zopet nova španska ladja »Armuro«.

Anglija in Francija, pa tudi Turčija vidijo v teh pojavih ogrožanja svobode plovbe v Sredozemskem

dru. Zadnje dni je pa nacistična ofenziva vendarle nekoliko zastala. Vladinim četam se je posrečilo s protinapadi vreči sovražnika nazaj in zlasti preprečiti njegov manever, da bi z bokov napadel vladino vojsko.

Pri tej priliki so nacisti pretrpeli silne izgube.

Na santanderski fronti so kar štiri italijanske divizije, čijih pre-

moč nad Baski je v orožju in številu.

Na ostalih frontah

ni pomembnejših dogodkov. Na teruelski fronti so se vladine čete umaknile pri Hoja Quemu, da izbegnejo večjim izgubam vsled izpostavljene fronte.

Pred Madridom je mir. Vladina vojska se pribira za nove boje.

morju. Radi tega so vlade imenovanih držav izdale nalog svojemu vojnemu brodogradu, da zaščiti trgovske ladje pred napadi podmornic in jih napade, kjerkoli bi se pojavile.

Te odločitve so vzbudile ogorčenje v Italiji. Splošno se trdi, da imajo podmornice, ki operirajo pred Dardanelami svoje oporišče na italijanskih otokih v Sredozemskem morju. O podmornici »C-13«, ki je

torpedirala špansko ladjo »Ciudad de Cadiz« pa je znano, da to ni bila španska podmornica, ker se je ta potopila pred Malago. Izgleda, da stoje v službi nacistov in plovejo pod njihovo zastavo podmornice nekkih čisto drugih držav. Zato je razumljivo, ako so v Italiji nervozni radi sklepov angleške, francoske in turške vlade za svobodo morja.

—:—

Vojna med Japonci in Kitajci v polnem razmahu

Za Šangaj se vodijo še vedno krvavi boji

Središče vseh bojev na Kitajskem tvorijo zaenkrat predmestja mesta Šangaja.

Japonci ne morejo nikamor naprej, ker je odpor Kitajcev silovit. To niso več oni Kitajci, ki so še pred par leti mirno vtaknili v žep vsako ponižanje s strani Japoncev, ampak so odločni braniti svojo zemljo. Ta preokret je Japonce najbolj iznenadil.

V bojih za Šangaj so utrpeli i Kitajci i Japonci že strašne izgube. Prizadeta pa ni samo vojska, ampak tudi civilno prebivalstvo. Zlasti velika je škoda v mednarodnih koncesijah, t. j. naselbinah tujih držav v Šangaju, ki stoje pod zaščito ve-

lesil, banke itd. Angleška koncesija je vsled obstreljevanja njene naselbine iz topov in letal silno trpe-la. Angleška vlada je že opozorila Japonce, da bodo morali škodo poravnati.

V severnih kitajskih provincah, v Hopeju in Caharju, vrše Japonci silno agitacijo za »avtonomijo« teh dveh pokrajin. Za to propagando pa stoji močna japonska armada, ki jo dovažaja v Kinu preko Madžukua in Tientsina.

Vsekakor bo vojna med Kitajci in Japonci dolgo trajala in silno oslabilo japonsko vojaško silo.

Najbolj urejena država v Evropi

Vodijo jo demokratične politične stranke in demokratični voditelji

M. S. Jovanović je potoval po Čehoslovaški in napisal svoje utiske v beograjski »Samoupravi«. Tam pravi:

Čehoslovaška je danes najsrečnejša in najbolj urejena dežela v srednji Evropi. Zasluga gre nje voditeljem, ki so umeli urediti socialne razmere. Velikansko delo je bilo, preden so uredili nesoglasnosti, ki so bile v novi državi. Državnik Masařyk je to delo predvsem opravil. Sreča je bila, da je Masařyk vodil

državo 17 let ter ji utisnil pečat humanitete in značaj svoje močne osebnosti. Tudi danes vodi državo mož, najboljši sodelavec Masařykov, in je z njim zjamčen enak razvoj. Beneš je vzrasel v duhu svojega prednika ter nadaljuje delo Masařyka s popolno politično in moralno legitimacijo.

Tako je na Čehoslovaškem. Kjer pa ni demokracije, žal, je drugače. Tudi mi smo ljubosumni zaradi bratske dežele.

„Strankini kongres miru“?

Norčevanje iz miru in mirovne propagande

V Nemčiji bodo imeli kongres fašistične stranke v Nürnbergu.

Kongres bo velika parada z naslovom »Kongres miru«. Lani je bil kongres »dela in veselja«, prihodnje leto pa je lahko »kongres vojne«. Z ozirom na priprave, zadržanje v španskem vprašanju, ni mogoče kaj drugega pričakovati.

—/—/—

A. M. de Jong:

47

IZDAJA

Otroška leta Mereyntjeja Geysena

»Arjaan? Naj reče kar hoče,« je vzkliknil Mereyntje samozavestno. »S to stvarjo nočem imeti nobenega opravka več! On je vedel, da smo bili na župnikovem vrtu, jaz ne! Samo on je vsega kriv!«

»Dobro!« je odločil divji lovec. Potem pojdem k župniku. In nikar si ne delaj skrbi, čuješ? Vse se bo dobro izteklo. Le pojdi lepo spat in verjemi, da bo jutri vsa ta nevšečna zadeva pokopana.«

Mereyntje se je čutil močno olajšanega. Kar oživel je in njegov glasek je bil poln radosti, ko je vzkliknil:

O, Vrč, ako to izpelješ, te bom imel še tisočkrat rajši kot doslej!«

Ko si je tako olajšal svoje srce, je hitro odšel. Za hip je pustil Vrč vrata odprta, da bi Mereyntjeju posvetil na pot, ki je vodila do ceste in gledal za njim, ko je skakljal po stezi kot kozliček. Majaje z glavo je godel: »Kako resno vzame vsako stvar! Ne bo lahko živel, stavim da ne... Ljubek dečko je!«

Potem se je vrnil k svoji puški...

Župnik je sedel v naslonu, prevlečenem s črnim plišem in čital, ko je nekoliko preplašena vstopila v sobo njegova stara kuharica Jansa in mu javila:

»Gospod župnik, Goort Perdams je zunaj in vpraša, če bi lahko govoril v Vami.«

»Kaj pa hoče od mene?« je vprašal župnik začudeno.

»Noče povedati, pravi, da mora sam govoriti z Vami.«

»No, pusti ga, naj vstopi,« je odločil župnik.

»Toda, gospod župnik, Vi vendar veste... saj vendar poznate Goort Perdamsa... Vrča, kakor ga imenujejo.«

»Da, da, vem... brezbožni divji lovec. Pa menda vendar ne misliš, da me hoče umoriti?«

»Nisem vneta za ljudi te vrste,« je zagodrnjala stara kuharica.

»Ali Jansa, nikar vendar ne misli tako slabo o ljudeh in ne pusti jih tako dolgo čakati. Sicer bodo nazadnje še mislili, da sem na stare dni postal ošaben!...«

Godrnjaje je Jansa zapustila sobo in kratko nato je vstopil Goort. Snel je svoj zelo hudo zdelani klobuk in rekel:

»Dober večer, gospod župnik.«

»Dober večer, Goort,« je odgovoril ta veselo. »Čim kasneje je, tem dobrodošlejši so gosti, kakor pravijo. Vesel sem, da te enkrat vidim... ali si mi prišel mogoče povedat, da se hočeš izpreobrniti?«

Na njegovem rdečkastem, starikavem obrazu, okrog oči in nosa fino nagubančenem, obdanem od dolgih, kodrastih, belih las, je plaval ironičen smehlaj. Postaral se je bil med tem kmečkim ljudstvom, poznavajoč ga v dno duše. Na trdoglavega divjega lovca že davno ni več raču-

nal, toda bil je predobrohoten in prepameten, da bi se hudoval nad to izgubljeno ovco, ki bo koncem konca morala sama polagati račun. V dolgi dobi svojega delovanja kot župnik je imel več kot preveč prilike opazovati ljudi in njihovo početje, je le prevečkrat razmišljal o sili razmer, ki oblikuje značaje, da bi si bil drznil soditi o tem, ali so otroci v področju njegove župnije dobri ali slabi, samo na podlagi načina njihovega življenja. S svojimi župljani je bil strog pri spovedi in pridigi. Dolgoletna izkušnja pa ga je izučila, da je najboljše, ako uredi svoje odnose do njih na mirnem način. V svojem vsakdanjem občevanju z njimi je bil prijazen, za šale dozveten mož, ki je mnogo odpuščal in pustil ljudem njihovo zabavo in veselje. Vsa vas se je ponašala s svojim dobrim, pametnim župnikom, ki je bil vedno z nasvetom pri roki in je znal tako enostavno, človeško misliti.

»Sedi, ljubi moj,« ga je silil župnik, »in povej mi, kaj se je zgodilo!...«

Vrč se je nerodno vsedel na rob ponudene-ga mu stola in pričel brez ovinkov, kar naravnost:

»Samo radi nešpelj gre, gospod župnik.«

Neprijetno presenečen ga je stari župnik pogledal.

»Oj, oj!« je odgovoril rezko. »Ali si bil ti v mojem vrtu, Goort?« — Vrč je odmajal z glavo.

»Ah, kaj še, jaz ne. Gre za nekoga drugega. Tisti, ki ima stvar na vesti me pošilja, da bi se o tej zadevi s teboj pogovoril.«

(Dalje prihodnjč.)

Iz naših krajev

Trbovlje

Rudarski sestanek

Zveza Rudarjev Jugoslavije, podružnica v Trbovljah je sklicala v petek popoldne v »Delavskem domu« članski sestanek, ki je bil zelo dobro obiskan. Po izvršnem poročilu o poteku dosedanjih priprav za mezdne razprave in po referatu k. je bil z velikim odobravanjem sprejet, se je hotelo delavcem še pojasniti, zakaj gre do mezdna gibanja počasi, odnosno za nekatere prepočasnosti.

To besedo pa je navzoči zastopnik oblasti napačno razumel in se je moral sestanek zaključiti.

Sestanek delegatov Bratovske skladnice

V nedeljo, dne 29. avgusta se bo vršil ob 9. uri v organizacijski pisarni ZRJ v »Delavskem domu« sestanek delegatov krajevne Bratovske skladnice v Trbovljah. Ker je sestanek zelo važen, je dolžnost vseh delegatov, ki so bili izvoljeni na listi ZRJ, da se sestanka sigurno udeležijo.

Nepravilno ogorčenje. Ker smo v našem listu posvetili nekaj vrstic o postopanju z bolnimi člani Bratovske skladnice, so prizadeti gospodje zelo ogorčeni in izražajo to ogorčenje napram poklicanim in nepoklicanim ljudem. Mi pa pravimo, da smo dovolj dolgo molčali. Kdor se pa ne more prilagoditi željam o postopanju z delavstvom, si tudi lahko poišče drugo zaposlenje, dvomimo pa, da bi se kdo prostovoljno za to odločil.

Vpisovanje v meščansko šolo se bo vršilo 1., 2. in 3. septembra, vsakokrat ob 8. do 12. ure. Starše posebej opozarjamo, da si pravočasno priskrbe davčna potrdila, ker jih je treba pri vpisu predložiti; davčna potrdila od davčne uprave se lahko naroče potom šole. Podrobna navodila so razvidna iz razglasa na oglasni deski v šolski veži.

Zagorje ob Savi

Sodruži, sodružice!

V nedeljo, dne 29. avgusta s pričetkom ob 9. uri se bo vršil

SESTANEK

z dnevnim redom: Socialisti in politični, gospodarski ter socialni položaj v državi.

Poroča s. Eržen iz Maribora.

Vstop je dovoljen samo proti vabilu.

Sv. Lovrenc na Pohorju

Važno delavsko predavanje. V nedeljo, dne 29. t. m. po prihodu jutranjega vlaka se bo vršilo v dvoranah gostilne Jelen predavanje o socialni zakonodaji, pomenu strokovne organizacije in delavskega tiska. Predaval bo s. dr. Reisman in drugi predavatelji iz Maribora. Delavke in delavci, pridite v čim večjem številu.

Delavec ni kriv, če ni plovov na žagi. Pred okrajnim sodiščem v Mariboru je bila te dni končana pravda nekega žagarja proti lastniku parne žage Haraldu Wrentschurju iz Marenberga, ki ima žago v Sv. Lovrencu in bo ta pravda menda enkrat za vselej napravila red, da ne bodo več imeli delavci škode. G. Wrentschur je namreč lansko jesen naenkrat izstavil od dela svoje žagarje z izgovorom, da ni več plovov. Poslal je delavce domov in jim rekel, da jih bodo že poklicali, ko bo dovolj plovov. Enega delavca so na ta način vlekli do septembra in mu na zadnje povedali, da za njega sploh ne bo dela. Delavec je šel nato k zastopniku v Maribor in zahteval od G. Wrentschurja, da mu plača delo za ves čas, ko ga je poslal domov na počitnice, ker mu službe ni poprje po zakonu 14 dnevno odpovedal. To je zneslo čez 1000 Din. G. Wrentschur pa je plačal samo za 14 dnevno odpoved Din 246, ki jih je plovil na občini za delavca, a za ostanek se je pustil tožiti. Pred sodiščem se je moral G. Wrentschur prepričati, da zakon predpisuje plačilo za delavca tudi čez 14 dni, če mu ni bilo odpovedano, tako dolgo, dokler služba ni pravilno odpovedana. Priče so potrdile, da G. Wrentschur žagarju ni nič odpovedal, ampak ga samo poslal domov, tako dolgo, da bodo zopet pripeljali plohe na žago in tako je končno le moral G. Wrentschur plačati za te počitnice še Din 800.—, torej skupaj Din 1046.—, zato ker ga je poslal na počitnice in še stroške. Na tem primeru so se naši delavci zopet prepričali, kolike vrednosti je za nas delavska zakonodaja in kak denar leži v delavskih zakonih. To je pravzaprav danes naša edina zaščita. Obenem pa tudi vidimo, koliko je za nas vredna »Delavska Politika«, naš edini delavski časopis, ki tako lepo razlaga delavske zakone in neprestano daje odgovore na naša delavska vprašanja. Torej širimo naš časopis »Delavska Politika«, ki je naša največja obramba poleg organizacije.

Težka avtomobilska nesreča se je zgodila pretekli teden pri Užičah. Vlak je pregazil avto, v katerem se je vozil poveljnik žandarmerije Naumović z družino in spremstvom. Težko ranjeni so general, žena, sin in neki polkovnik. Šofer je bil lažje ranjen. Krivda leži v tem, da na tem mestu, kjer prihaja vlak neposredno pred prelazom iz predora in zdrvi na most, ni zapornic.

Maribor

S. dr. Živko Topalovič govori pred nabito polno dvorano o razvoju francoske demokracije

Pretekli petek, dne 20. avgusta je predaval s. dr. Živko Topalovič pred nabito polno dvorano v Delavski zbornici o razvoju demokracije.

Prišel je svoja izvajanja s postankom ljudske fronte, ki datira iz leta 20. junija 1935, ko je bil s strani francoskih fašistov izvršen napad na s. Bluma, proti čemer so se postavile v bran in se povezale vse demokratske sile Francije. Ljudska fronta obstoja iz strank, od katerih je vsaka ohranila svojo organizacijo in samostojnost.

Eno leto ljudske fronte je prineslo pravo revolucijo v francoskem javnem življenju. Delavstvo je dobilo svoje pravice, 40urni delovni teden, plačan 14dnevni dopust itd. Vlada pa tudi ni pozabila na srednji stan in na kmeta, katerima hoče zagotoviti eksistenco.

Proti tej politiki vlade se je dvignila

Seja mestnega občinskega sveta se bo vršila 26. t. m. Na dnevnem redu je cela vrsta prošenj za sprejem v občinsko zvezo, prošnje občinskih uslužbencev za napredovanje, pritožbe zoper predpis uvoznine, prirastkarine in vodarine. — Društvo za zaščito delavske mladine prosi za odpis kurjave za svoje prostore v poslopiju borze dela. — Predložene so številne prošnje za podporo. Razpravljalo se bo o regulaciji Glavnega trga, o gradbeni prepovedi na zemljiščih, ki so določene za javne zgradbe, o najemini za poslopje državne realke, računskih zaključkih občine in Mestne hranilnice za leto 1935-36 oz. 1936. Neki odbor prosi za Din 50.000 brezobrestnega posojila za zidanje cerkve. Zgradba zaslinih stanovanj v zvezi s prodajo kasarn. Gostilniško združenje prosi za primerne prostore za zgradbo srednje gostinske šole. Naknadna odobritev nabave granitnih kock za Tattenbachovo ulico. — Odobritev adaptacij otroških vrtcev. — Društvo hišnih posestnikov prosi za povračilo stroškov za napravo oz. razširjenje hodnikov. Slede prošnje za spregled trošarskih kazni, pavšaliranje uvoznine, odobritev nakupa mestnih stavbenih parcel in podelitev dovolila za obrt gostilne.

Predzno izzivanje hitlerijancev. V našem listu smo že ponovno poročali, kako ob nedeljah in sploh ob vsaki priliki, ki se jim mudi, izzivajo oboževalci Hitlerja in zlasti provocirajo delavstvo. Prejšnjo nedeljo je prišla v neki vinotoč družba avstrijskih in mariborskih hitlerijancev. Pozdravljali so seveda z dviganjem rok in vzkljukanjem »Heil Hitler«. Nek avstrijski hitlerijanec je imel nagovor poln slavospevov velikemu »führerju« in med drugim dejal, da so avstrijski hitlerijanci še vedno s srcem združeni z mariborskimi, kakor pred preobratom in da bo že zopet prišel čas, ko jih sedanje meje ne bodo več ločile itd. Mariborski hitlerijanci so seveda ginjeno pritrjevali govornikovim izvajanjem. Nato so se podali na agitacijo od mize do mize in zlasti izzivali, kjer so naleteli na goste, ki niso hoteli po hitlerjevsko odzdravljati rujavim fašistom. Pri neki mizi, kjer je sedelo več delavcev, bi bilo kmalu prišlo do prav resnega spopada, da niso delavci ohranili mirno kri. Pri razhodu so se nacisti poslavljali s huronskim vpitjem »Heil Hitler«, pri čemur so bili najbolj ganjeni tukajšnji hitlerijanci. Takim in sličnim dogodkom bo treba posvetiti večjo pažnjo.

Dva dni plačanega dopusta je dala letos tudi tvrdka Mato Svila v Radvanju svojemu delavstvu. Tvrdka je ta dva dneva dopusta dovolila, kakor je razglasila v tovarni, ker je vodstvo tovarne zadovoljno z delom delavstva oziroma s produkcijo. Ti dopusti, ki so jih letos dovolile nekatere tekstilne tovarne so seveda prostovoljni, ako bi bilo delavstvo zavedno, bi si lahko s kolektivnimi pogodbami zaguarlo večdnevne dopuste vsako leto. Zato pa je potrebna seveda močna organizacija in zavednost tekstilnega delavstva.

Strašna nesreča v Zagorju:

Kje je varnostna kontrola rudnikov?

Pravijo, da je v rudnikih TPD. prav moderno urejena varnostna služba? In vendar imamo neprestano večje in manjše nezgode po rovih. Pravkar zopet smrtna žrtev družinskega očeta.

V soboto je zasulo v Kotredeškem rovu rudarja Zorko Antona in Zohar Jožefa, ko sta prišla jutraj na delo, a se je pod njima začela udirati zemlja. V trenutku ju je zasul gramoz, a tretji rudar, ki je prišel v bližino z jamskim vozičkom, Ivan Jerob, se je v zadnjem hipu umaknil in rešil na ta način, da se je izvlekel iz čevljev, ki so bili že tudi zasuti.

Rudarji so sicer kmalu prihiteli na pomoč, toda Jožefa Zoharja ni bilo več mogoče rešiti, le Antona Zorko so izvlekli s težkimi poškodbami, s sedmimi zlomljenimi rebri in ga odpeljali v ljubljansko bolnico. Zoharja so izkopalni šele ponoči, toda bil je že mrtev. Cel dan je trpel in je baje

kapitalistična gospoda, ki je hotela s paniko na borzah in zahtevo po vnovčenju državnih zapiskov vreči vlado ljudske fronte. Reakcija je dosegla samo izmenjavo predsednika vlade. Vlada ljudske fronte pa bo ostala še nadalje, kot pobornica svobode in demokracije in trden jez proti fašizmu na zapadu Evrope. S to Francijo hočemo tudi mi.

Jasnim izvajanjem s. Topaloviča je sedil gromovit aplavz, s. Topalovič je prišel in zaključil svoj govor burno pozdravljen.

Predavanje je bilo izredno obiskano. Prvotno je bilo nameravano sklicati shod, na katerem bi bil govoril s. Topalovič. To misel pa so sklicatelji opustili, ker so bili nazadnje primorani, da še predavanje omeje na povabljen. V tem zmislu je treba dopolniti »Slovenčev« kleveto o tem predavanju.

Smrtna kosa. V soboto, dne 21. t. m. je v Bistrici pri Limbušu preminula 67letna gostilničarka Franciška Postl. Pokojnica je bila članica društva »Ogenj« v Mariboru, ki je oskrbelo prevoz njenega trupla v graški krematorij, kjer se bo izvršila upeljevanje.

Vpisovanje v II. dekliško meščansko šolo v Cankarjevi ulici, za vse razrede, bo 1., 2. in 3. septembra od 8. do 12. ure.

Pri kopanju gramoza v gramozni jami na Teznu so naleteli na človeške kosti. Domnevalo, da so to kosti štirih ustreljenih vojaških vstašev nekega madžarskega polka, ki so se leta 1848. uprli, ko bi bili moral odrediti na boljše.

Gosenice so se pojavile v okolici Maribora v tako ogromnih množinah, da so kmetovalci boje, da bodo uničile zlasti zelje.

Stroj je zdrobil desno roko delavcu Svenšku Antonu, zaposlenemu v Mariborski tekstilni tovarni. Zdravi se v splošni bolnici. Delavci, pazite, kadar so stroji v teku. Nezgoda rentja je preskromna, da bi odtehtala tudi en sam zdrav ud človeškega telesa.

Izlet v St. Lovrenc. Več sodrugov in sodružic je izrazilo željo, da naj bi se vršili večkrat izleti v okolico. Prilika za lep izlet v St. Lovrenc se nudi v nedeljo, dne 29. t. m. Dopolodne bo predavanje, popoldne pa bi se izletniki lahko zabavali z odnotnimi sodruzi ali pa napravili izlet v bližino okolice. Nedeljski vozni listek stane Din 15. Odhod vlaka iz Maribora ob 5.41 uri z glavnega kolodvora. Vabimo vse sodruge in sodružice, ki se žele udeležiti tega izleta, da se prijavijo v uredništvu našega lista na Ruški cesti 5.

—//—

Čalje

Izzivanje delavstva v tekstilni stroki

se zadnje čase tako stopnjuje, da je pričakovati resnega odpora s strani brezpravne delavstva. Vsled groženj in stalnih drakonskih kazni, je delavstvo začelo sicer kloniti, vendar se ponovno pripravlja na odpor proti gaženju socialne zakonodaje. — Izvoljenim delavskim zaupnikom se pri eventuelni intervenciji samo ukaže, naj gredo k svojemu delu, češ, da je kaznovanje delavstva zadeva tovarnarjev, ki lahko sprejemajo in odpuščajajo delavstvo, kakor pač smatrajo to za potrebno. Pri vsaki priliki pa se namigujejo na tov. Westen, kako je lahko počedila svojo tovarno, da je sedaj brez delavskih zaupnikov.

Ker imajo lastniki (tujerodci) tudi mnogo inozemcev (seveda specializistov), mora delavstvo prenašati njihove šikane. Delavstvo se je prevarilo, ko je mislilo, da bodo podjetniki upoštevali delavske zaupnike, kolektivno pogodbo, socialno zakonodajo itd. brez organizacije. Sedaj mora občutiti

Kranj

Občinska seja. V petek, dne 6. avgusta t. l. se je vršila občinska proračunska seja. Ravnatelj g. Košnik je ugovarjal, da bi občinski odbor priznal obveznosti, ki jih je sklenila začasna imenovana uprava. G. Fock pa je bil mnenja, da o tem ni več debate, ker je vse sklepe že odobrila banska uprava. Nato je g. Košnik izjavil, da bi se bilo treba proti takemu postopanju banske uprave pritožiti. — Potem se je pričela razprava o proračunu. S. Kerč je bil za znižanje županove plače od Din 36.000 na Din 24.000 letno. Diferenca naj bi se porabila kot nagrada za zamujeni delovni čas za tiste odbornike, ki morajo od dela na sejo in včasih n. pr. polovico članov upravnega odbora ne pride k seji, ker bi sicer izgubili na zaslužku. G. župan ima dobro službo, delo na občini pa mu vzame samo 2 do 3 ure dnevno. Predlog s. Kerča je dobil 11 glasov, dr. Megušarja pa 13. S. Kerč je zahteval pojasnila, zakaj so se društvom, kot n. pr. Splošni delavski strokovni zvezi, »Vzajemnosti« in stavbinski organizaciji ter društvu »Malih živalic« vzelo običajne podpore. Dr. Megušar pojasni, da se je to zgodilo nevede. Za SDSJ. je votiran znesek Din 1500, za vsa ostala društva pa je predvideno Din 5000. Namesto prispevka za vzdrževanje gasilskih čet in župe je bilo na predlog odbornika Košnika Mihe iz Primskovega sklenjeno, da naj se znesek za župo črta in da Din 10.000 kranjski ter Din 4000 primskovski četi. Na predlog g. Jereba, katerega sta z vsjo prepričevalnostjo podpirala in zagovarjala g. Tomažič in s. Kerč, je bila v proračun vnesena postavka Din 15.000 za nabavo zvezkov in knjig otrokom siromašnih starišev. Proti tej postavki se je oglašilo par gospodov, češ, da banovina in šolski odbori vnašajo zadostne zneske v te namene v svoje proračune. Lahko gospodom, k imajo knjige in zvezke. Pri debati o podporah gledališčem je pojasnil g. Tomažič važnost delavskih odrov v prvi vrsti za izobrazbo in ne samo za zabavo. Njegovo izjavo sta podprla tudi s. Kerč in Strupi iz Rupe. Mestna gledališča so že vsa moderno opremljena, dočim manjka delavskim in kmečkim odrom najpotrebnejših stvari. Podpora gledališčem bo delila uprava, proti naknadni odobritvi občinskega odbora. Bilo bi želeli, da se ta podpora res pravično razdeli. — O nadaljnjih podporah se je vnela huda debata, tako, da je pred glasovanjem g. dr. Kočevar izjavil, da se za te postavke vzdržuje glasovanje. Predlog g. Jereba o enaki razdelitvi podpor je bil ob enakosti glasov odklonjen. Ob koncu proračunske debate je pripomnil s. Kerč, da se niso vnesle v proračun postavke za borzo dela, za vzdrževanje lokala, kurjave, luči itd. G. župan je odgovoril, da je na to popolnoma pozabil. Želeli bi bilo, da tako važne stvari gospodje ne bi nikoli izgubili iz vidika. Ako bi bili delavci na čelu občine, bi se to ne zgodilo.

Mežica

Preminula sta ss. Urmetzler Paul, dne 25. junija t. l. in Janže Ferdo, dne 12. avgusta t. l. Naj jima bo ohranjen trajen spomin. Preostalih pa naše sožalje.

Čalje

Izzivanje delavstva v tekstilni stroki

na lastni koži vse posledice. Zanimivo je, da so pri tem najbolj glasni neorganizirani. Ako ima lastnik podjetja delavce za »lausarje«, si lahko predstavljamo, kakšno je postopanje njegovih priganjačev.

V eni tovarni, kjer se množe pritožbe tudi proti delavskim zaupnikom, katere je postavil inozemski poslovodja in vsled tega ne vrše svojih funkcij, je položaj najtežji, vendar se lahko izboljša takoj, ako bi večina delavstva ponovno našla pot v organizaciji.

Ob priliki bomo imenoma našeli vse krivce današnjih razmer, pri katerih pa nosi seveda del krivde tudi delavstvo, ker ne vztraja v organizaciji.

Koliko imamo orehovič drevin in lesa. Občina vabi vse posestnike s področja mestnega poglavarstva, da do 31. avgusta 1937 dostavijo podatke tukajšnjemu mestnemu poglavarstvu.

Beograd napreduje

Beograd je imel 1919 67 industrijskih podjetij. Leta 1935 jih izkazuje 173.

Najbolj se je razširila kemična, tekstilna, lesna, kovinska in usnjarska industrija in še nekaj neznatnejših industrij. V industrijah je zaposlenih okoli 15.000 delavcev. Industrija ima v Beogradu že stare ugodnostne pravice.

Panевropa Nemcem ne diši.

Predsednik panevropskega gibanja grof Coudenhove-Kalergi poroča, da je nemška državna policija zaplenila vse imetje tega gibanja v Nemčiji.

—//—

Doma in po svetu

Šolnina za srednje in visoke šole po proračunskem zakonu za 1937-38 znaša:

davka od do I. sk. II. sk.
800—1000 Din 100, Din 75.—
1000—3000 Din 150, Din 112.—
3000—5000 Din 200, Din 150.—

itd. V I. skupino spadajo vseučilišča in šole iste stopnje, dalje višji razredi srednjih šol, učiteljska, srednje tehnične šole, višje obrtne ženske šole, trgovske in pomorske akademije, bogoslovja, železniške prometne šole itd. Po II. skupini se plačuje šolnina za nižje razrede srednjih šol, meščanske šole, strokovne obrtne šole, moške obrtne šole in podobne.

Kaj, ko bi? Statistike porodov izkazujejo v današnjem pokvarjenem svetu vedno manjše številke. Ljudje se branijo otrok. Za pametnega človeka je ta pojav razumljiv. Krive so temu pojavu socialne razmere, ki pa bodo vedno slabše, ker ni mogoče, da bi se v tem družabnem sistemu izboljšale. Dokler je delavčevo življenje odvisno od konjunktura, ki rabi tudi sicer vedno manj delavcev in število delavcev narašča, je ozdravitev razmer nemogoče. Treba je skrajšati delovnik, boljše plačevati delo in z delom vse, ki bi radi delali oskrbeti. Tega pa ni in tudi nihče noče nič slišati o tem. Danes so v službi mož, žena,

otroci, pa še komaj žive. Koliko pa jih je, ki nimajo dela! In zaslužki? To so vzroki, da se ljudje boje otrok. Zaradi tega je »Slovenec« nedavno napisal članek »Opomin«. Navduševalen in očitajoč članek, ki pa ne vidi socialnih razmer. Sicer pa, kaj je treba ljudi tako siliti, če vedo, da ne morejo izpolnjevati teh socialnih dolžnosti? In če je že taka sila, le pogledajte, koliko celibaterjev moških in ženskih je v dravski banovini! Gotovo jih je tri tisoč ali več, ki bi lahko bili važen faktor pri reševanju vprašanja zvišanja porodov v zmislu »Slovenčevih« predlogov. Na drugi strani pa so bogataši, celo zelo krščanski ljudje, na katere »Slovenec« lahko naslovi svoj poziv, ker so ali brez otrok ali pa imajo kvečjemu enega.

Kongresa učiteljev, ki se vrši v Skoplju se je udeležilo nad 2000 učiteljev iz cele države.

Mala antanta bo zasedala dne 30. in 31. t. m. v Sinaji.

Državniki bodo začeli baje zopet potovati. Tako se pričakuje, da bo Chamberlain obiskal baje Musolinija, ki bo nato vrnil obisk v Londonu in nato posetil tudi Hitlerja.

Spor med Čehoslovaško in Portugalsko še ni končan. Varstvo čehoslovaških interesov na Portugalskem je prevzel francoski poslanik.

Delavski pravni svetovalec

Odpoved stanovanja (Maribor)

Vprašanje: Imam v najemu opremljeno sobo, pa bi se rad odselil drugam. V kakem roku moram odpovedati?

Odgovor: Odpovedni rok za opremljeno sobo znaša 14 dni.

Alimentacijska obveznost nez. očeta, ki stanuje v inozemstvu (Sv. Trojica)

Vprašanje: Moja hči je umrla takoj po porodu svojega nez. otroka. Nez. oče živi v Avstriji in ne plačuje za otroka nikake vzdrževalnine. Kam naj se obrnem, da bom dobival vzdrževalnino zanj?

Odgovor: Najbrže je varstveno sodišče že izdalo takoj po rojstvu otroka sklep, s katerim je nez. očetu naložilo, da plačuje otroku vzdrževalnino. Na podlagi tega sklepa lahko predlagate rubež za zaostale alimente zoper nez. očeta. Glede rubeža se lahko obrnete na varstveno sodišče, ali pa ga predlagate sami odtodno po pooblaščenju pri pristojnem sodišču v Avstriji.

Motenje posesti (Tezno)

Vprašanje: Sosed mi je odtrgal od plota dve lati ter mi kos plota odžagal. Zanima me, da zasujem vodnjak in premeštim plot, češ, da stoji na njegovi zemlji. Če tega ne storim mi grozi, da bo plot v osmih dneh odstranil sam. Ali je k temu upravičen?

Odgovor: Vaš сосед nikakor ni bil

upravičen k takemu samolastnemu postopanju. Če smatra, da stoji Vaš plot res na njegovem svetu lahko zahteva njegovo odstranitev kvečjemu s tožbo. Radi njegovega postopanja imate pravico vložiti proti njemu tožbo radi motenja posesti in sicer v 30 dneh, odkar je odtrgal late od Vašega plota. Lahko zahtevate tudi povračilo povzročene škode.

Dolg pri trgovcu (Mežica)

Vprašanje: Nekemu trgovcu sem dolžan znesek denarja ter mi grozi s tožbo. Jaz sem mu ponudil odplačevanje v obrokih, nakar pa noče pristati. Ali me lahko kljub temu toži?

Odgovor: Trгоvec Vas lahko toži takoj na plačilo celega zneska, če je že doospel v plačilo in ni dolžan pristati na kake obroke.

Prevzem moževega dolga (Celje)

Vprašanje: Moj mož, s katerim sploh nisem živela skupaj je napravil več dolgov. Po smrti so nekateri upniki terjali tudi mene in sem na prigovarjanje njegove matere, da plačam vsaj obresti, plačala obresti in del glavnice in tudi podpisala neko izjavo. Ali bom sedaj morala plačati celotni dolg mojega moža?

Odgovor: Če ste se podpisali, da prevzamete dolg Vašega moža, boste morali plačati upniku celo terjatev. Drugače pa ne.

Demokracija — Je življenje

Iz govora ministra s. dr. Czecha na slavnosti kulturnega društva

.... Ves svet zopet ogrožajo velike nevarnosti. Svetovni mir je zopet v skrajni nevarnosti, demokracija je tarča najhujših in osredotočenih napadov fašističnih sil. Socializem je zopet predmet najhujših sovražnosti kapitalistične in nacionalistične reakcije.

Španija, katere boje s simpatijami in ljubeznijo zasledujemo, je strastni bojni cilj uničujočega fašizma. Vzhodna Azija je v plamenih že zopet in nihče ne ve, v kakšni smeri se bo plamen širil. Pa tudi vsa Evropa se sedaj nahaja v megli diplomatskih prerekanj, za katere hrptom pridno spletkarijo in rožljajo z orožjem nevarni fa-

šizmi. Milijoni in milijoni s skrbjo vprašujejo, če se bodo res našli še blazneži in pustolovci, ki bodo Evropo iznova pognali v svetovni požar v primeri, s katerim bi bila svetovna vojna 1914 le igrača.

In čeprav mi, kakor ves mednarodni socialistični proletarijat, storimo vse za ohranitev miru in upamo, da se ohrani, moramo biti vendar pripravljeni, če ne bi bilo tako. Zakaj le v boju za svetovni mir in njega čuvanju je ključ do boljše bodočnosti delavskega razreda. Z vsemi silami se moramo zaradi tega posvetiti tej usodni nalogi ter se pridružiti vojski mednarodne demokracije.

Svoboda strokovnih organizacij

jamči obstoj in zdravje delavstvu

V Parizu se je vršil mednarodni kongres socialnih politikov v Parizu. Na kongresu so bile zastopane vse strokovne organizacije, socialistične, katoliške in druge ter socialni politiki.

Kongres se je izrekel za svobodo strokovnih organizacij. Le dunajski zastopnik dr. Schmitz ni glasoval za resolucijo.

Po s. de Brouckereju se je oglašil k besedi rektor katoliške univerze v Toulouse, prelat de Solange, ki

je način italijanskih in avstrijskih strokovnih organizacij odločno odklonil, ker ne odgovarjajo socialnemu duhu cerkve. Te strokovne organizacije niso svobodne. Tudi tajnik katoliških strokovnih organizacij Serrarens se je izrekel za svobodo strokovnih organizacij.

Ves civilizirani svet priznava svobodo delavskih strokovnih organizacij, samo ljudje ne, ki pripravljajo zanje nove zanjke.

—//—

Praga zgradi nad 2000 majnih stanovanj

posnemanja vredno.

Socialnopolitično delovanje na Čehoslovaškem je bolj vzorno kakor drugod. Prednjači pa v tem pogledu glavno mesto Praga, kakor je tudi poročal na obeh ljubljanskih predavanjih praški uradni voditelj socialnega skrbstva dr. Petr Zenkl. V stanovanjskem primeru mu je očitvidno zgled prejšnja dunajska socialnodemokratska občina.

Po njegovi zamisli zgradi praška občina v krajših presledkih nad 2000 majnih in opremljenih stanovanj. Krediti za stanovanjske hiše v znesku 50 do 60 milijonov čK so že zagotovljeni. K stroškom prispeva en odstotek za amortizacijo tudi država.

Zanimivo je, kakšna bodo ta stanovanja in koliko bodo znašale najemnine v teh z vsem komfortom opremljenih majnih stanovanj.

Gradili bodo dve vrsti stanovanj, večja stanovanja in manjša. Večja stanovanja bodo imela veliko kuhinjo (stanovanjsko) po 24 m², spalnico 10 m², predsobo, kopalnico, shrambo in drugo. Najemnina za ta stanovanja bo znašala na leto 1000 do 1200 čK (to je v dinarjih okoli 150 Din mesečno).

Manjša stanovanja bodo imela manjšo kuhinjo, veliko spalnico in druge potrebne prostore. Ta stanovanja bodo veljala na leto manj kakor 1000 Kč.

Vsa stanovanja bodo oskrbljena z vodovodom, elektriko in eventuelno tudi s plinom. Hiše bodo zgrajene na prostornih zemljiščih in obdane okoli in okoli z vrtovi.

Pri nas veljajo taka stanovanja prva od 600 do 700 Din, druga pa od 400 do 500 Din.

Kolonije imajo tudi sicer druge kulturne in družabne ugodnosti.

Velikega pomena je akcija isto-

tako za nezaposlene delavce ter razne obrti, ker se z njo zaposli mnogo delavcev in da zaslužka narodnemu gospodarstvu. Največ bo pa sčasom pridobila tudi mestna občina, ki naloži sedaj milijonski znesek, ki se ji bo pozneje zanesljivo rentiral, kljub temu, da bodo v teh hišah stanovanjske najemnine naravnost nizke.

Problem gospodarstva, javnega, je vedno bil in bo, produktivno delo!

Nič manj kakor 54 velikih grafikonov je izvršil slikarski atelje pod vodstvom akademskega slikarja Rajka Šubica na ljubljanskem velesejmu. Vsi ti grafikoni in zemljevidi bodo krasili prostrano dvorano v štirih paviljonih, ki so namenjeni razstavi slovenskega novinarstva. Po 4 do 6 kvadratnih metrov so velike te slike. Za vsako so bile potrebne dolge ure studija, računanja in preračunavanja, potem pa je bilo treba mrtve številke predstaviti kolikor mogoče nazorno. Ustvarjene so bile mojstrovine, s kakršnimi se doslej ni mogla postaviti nobena razstava v Ljubljani. Ne samo, da je vsak grafikon estetsko lepo izdelan, marveč so tudi najabstraknejše reči duhovito in originalno prikazane. »Rojstvo oglasa« ali pa »Prihod tujih novin v tujsko-prometni sezoni v Slovenijo« ali pa »Izvoz novin našim izseljencem po vsem svetu« — videli boste letos na jesenskem velesejmu od 1. do 12. septembra, kaj vse se da najučinkoviteje prikazati v sliki, številki in besedi.

Pomagamo delavcem!

Prodajamo delavske obleke, čevlje, perilo, otroške obleke itd. ceneje kot povsod

Manufaktura Grajske stariarne
Maribor, Vetrinjska ulica 10

MALI OGLASI

Naši čitatelji kupujejo najcenejše pri naših inserentih!

Priporoča se

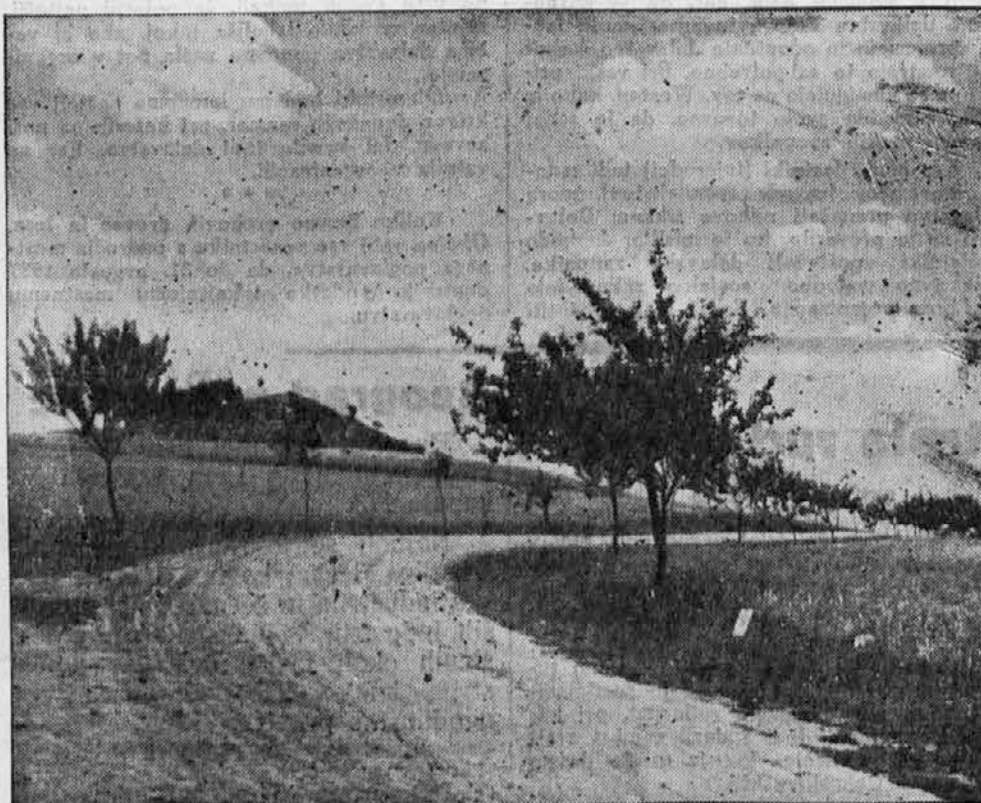
ŠPECERJSKA TRGOVINA

Delavski dom I. I. I. I.

Maribor, Frankopanova ulica 1.

FRANC REICHER, MARIBOR

Tržaška c. 18, se priporoča cenj. občinstvu za izdelavo oblek za gospode in dame po najnižjih dnevnik cenah. Hitra in solidna izdelava, Bogata izbira modnega blaga.

Pokrajinska slika iz Čehoslovaške.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnе v Mariboru. Telefon št. 2324